Aan:

Gemeente Amsterdam
College van Burgemeester & Wethouders
Stadhuis
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Provincie Noord-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
email: post@noordholland.nl

Cc.: Esther Agricola, directeur Ruimte & Duurzaamheid: e.agricola@amsterdam.nl
Marijke van Schendelen, voorzitter Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur (TAC): secretariaatTAC@amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam
IV-Bedrijfsvoering
Datum: 17 JULI 2018
Zaak: 2018-4542
Stuk: 2018-4629
Beh. Ambt.:

Durgerdam, 16 juli 2018

Betreft: **WOB-verzoek, "zienswijzen" en dringende oproepen inzake het boerenerf in Durgerdam en de daarbij behorende agrarische gronden**

Geachte Colleges,

De enige in Durgerdam actieve boer wilde tot voor kort verhuizen naar een nieuw te ontwikkelen erf aan de Liergouw, aan de andere kant van het land dat hij in bezit heeft. Plan was zijn bedrijf uit te breiden en vernieuwen. Om dit mogelijk te maken, zou het huidige erf worden herontwikkeld, de bestemming zou dan moeten worden omgezet van Agrarisch naar Wonen.

Zowel de gemeente Amsterdam als de provincie Noord-Holland werkten hieraan mee, dit onder verwijzing naar de provinciale 'Ruimte voor Ruimte' regeling.

Inmiddels heeft de boer besloten de plannen voor verhuizing naar de overkant van zijn land niet door te zetten. In plaats daarvan wil hij zijn grond verkopen, en mogelijk elders een boerenbedrijf overnemen. De redenen die hiervoor worden gegeven is dat de gemeente niet akkoord is gegaan met het volume van het nieuw te bouwen erf, en dat de financiering daarvan niet is rondgekomen.

Tot onze verbazing echter wordt de herontwikkeling van het oude erf wel doorgezet, nog steeds onder de Ruimte voor Ruimte regeling, en kennelijk met medewerking van de gemeente en de provincie. Wij trekken de noodzaak en de onderbouwing hiervoor ernstig in twijfel. Bovendien vinden wij het onbegrijpelijk dat wij als direct belanghebbenden niet volledig in de planvorming worden betrokken en geen inzicht krijgen in de toegepaste RvR-regeling. Dit is toch ook vreemd in het licht van het eerdere, mislukte participatie-traject rond de dijkverzwaring? Uitgerekend nu de gemeente zich in het hernieuwde participatieproces rond de dijkverzwaring heeft gevoegd, en daarbij kijkt naar verdere mogelijkheden om Durgerdam ook 'ruimtelijk' te versterken?

Waarom dan niet ook de toekomst van het boerenerf en het bijbehorende veenweideland daarin betrekken?

Voors en tegens

In Durgerdam was er begrip voor dat de boer zijn erf wilde verhuizen naar de overzijde van zijn land. Hij is nog jong, wilde verder met zijn bedrijf, kan door de beperkte erftoegang en door milieuregels niet uitbreiden of herbouwen op de huidige locatie. Zowel technisch als economisch zijn de huidige opstallen en installaties afgeschreven. Voordeel voor het dorp is dat er dan geen zwaar agrarisch verkeer van de dijk gebruikt maakt. Voordeel voor met name de aanwonenden is dat de forse milieubelasting van de boerderij langs de rand van hun erven op afstand wordt gezet.

Maar er waren ook negatieve gevolgen.

De inrichting van een nieuw boerenerf aan de Liergouw zou als consequentie hebben dat een aanzienlijk groter bedrijfsmatig volume zal worden teruggebouwd in de beschermde Stadsrandpolder, die deel uitmaakt van de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur. Hiermee zou verder inbreuk worden gemaakt op het beschermde veenweidegebied en daarmee de beeldkwaliteit van 'Landelijk Noord', zoals dat ook al gebeurde (en gebeurt) met de forse nieuwe boerenschuren in de directe omgeving, en met de recente woningbouw op het boerenerf aan de Durgerdammergouw 2 bij Ransdorp. Overigens een ontwikkeling die – zo horen wij vaak – door de gemeente wordt beschouwd als een uitstekend voorbeeld van hoe het moet, maar die door veel bewoners van Landelijk Noord wordt gezien als een onnodige en ontsierende inbreuk op het agrarische achterland. En bovendien als een precedent voor verdere planvorming ten koste van de hoofdgroenstructuur.

Rol dorp, dorpsraad, gemeente en provincie

Ten tijde van de eerdere planvorming hebben enkele gesprekken plaatsgevonden tussen de boer, diens adviseur en de 'werkgroep Oostend' van de Dorpsraad Durgerdam. Daarbij is vanuit het dorp voortdurend gehamerd op het aspect 'beeldkwaliteit', maar zijn ook vraagtekens gezet bij de grootschaligheid van de plannen. Die plannen zijn uiteindelijk afgewezen. In de daarop volgende periode heeft de dorpsraad diverse malen aangedrongen – bij zowel de boer en de gemeente, als de provincie – op het betrekken van ook àndere belanghebbenden – de dorpelingen en de direct aanwonenden – bij eventuele nieuwe planvorming. Dat werd steeds door alle drie partijen geweigerd. Navraag bij de provincie leidde steevast tot een verwijzing naar de gemeente, de gemeente verwees het dorp steeds opnieuw naar de boer, terwijl bekend was dat ook hij niet bereid is tot overleg.

In het dorp is weinig begrip voor de afhoudende rol van zowel gemeente als provincie rond de planvorming. Beide overheden zijn immers – in het kader van vergunningverlening en de 'Ruimte voor Ruimte' regeling – al jaren met de boer in gesprek en zeggen hem medewerking te willen verlenen. Er bestaat echter geen bereidheid het dorp te betrekken voordat nieuwe plannen gereed zijn voor publicatie.

Dat zou betekenen dat voor het dorp slechts de zeer 'kleine marges' overblijven van de formele inspraak: zienswijzen indienen op een moment dat de verantwoordelijke overheden eigenlijk al hebben ingestemd. Opmerkelijk, gezien de impact van de plannen op het kleinschalige Durgerdam. Veel Durgerdammers vinden dat, voor welke ontwikkeling dan ook, een veel breder draagvlak nodig is.

Inzage in de Durgerdamse uitwerking van de 'Ruimte voor Ruimte' regeling
Naast aandacht voor de ruimtelijke aspecten van de planvorming en deelname daaraan, heeft het dorp ook diverse keren in overleggen met de gemeente verzocht om inzage in de financiële uitwerking van de 'Ruimte voor Ruimte' regeling. Dit werd steeds geweigerd uit oogpunt van de private belangen van de boer. Onbegrijpelijk, omdat de planvorming en eventuele bestemmingswijziging voor het huidige boerenerf ook de private belangen treft van in ieder geval de direct aanwonenden, en voor hen mogelijk tot planschade leidt.

Bovendien maakt de geheimhouding van de financiële aspecten van de regeling het moeilijk voor het dorp om alternatieve plannen te ontwikkelen die de boer zouden kunnen helpen sneller te verhuizen, die aanzienlijk minder ruimtelijke impact hebben op het aanzicht van de omgeving, of juist het dorp ten goede kunnen komen.
Voorbeelden daarvan zijn:

- aankoop en sanering van het erf door gemeente en provincie voor:
  - benutting als "open openbare ruimte" (doorkijk naar het achterland)
  - parkeren
  - installaties die nodig zijn voor de transitie naar 'aardgasvrij'
- aankoop door bewoners van weidegrond grenzen aan hun eigen erf (niet voor bebouwing).

Nieuwe plannen
Inmiddels liggen er dus opnieuw plannen voor de bouw van woningen op het huidige boerenerf, maar hebben de adviseurs van de boer helaas alleen de direct aanwonenden uitgenodigd om deze te bekijken. Dit vond plaats op 26 juni jongstleden. Het gaat om woningen met een voor Durgerdam ongekend groot grondvlak en volume, met twee bouwlagen en een nokhoogte van 9 en zelfs 10 meter.

Bij de presentatie op de 26ste was de gemeente vertegenwoordigd, maar waren ook commerciële partijen aanwezig. Binnen het dorp is dan ook ongerustheid ontstaan over mogelijke grondspeculatie, iets dat ook gevoed wordt door geruchten over ontwikkelaars en speculanten die in Landelijk Noord(-Holland) agrarisch land trachten te verwerven.

Opvallend volgens diverse bezoekers was ook dat de boer en zijn adviseurs enerzijds en de aanwezige ambtenaren anderzijds zeer verschillend antwoordden op vragen over de exacte status van de plannen.

Oproep
Niet alleen de aanwonenden, maar ook zeer veel Durgerdammers elders in het dorp vinden het moeilijk te begrijpen: je woont in een beschermd monumentaal dorp, in beschermd monumentaal groen; een omgeving die we moeten koesteren, maar die toch steeds opnieuw wordt bedreigd.

Als het nu lopende participatieproces rond de dijkverzwaring en de ruimtelijke aanpassingen in Durgerdam één ding heeft aangetoond, dan is dat de uniciteit van dit vrijwel onaangetaste lint- en vissersdorp aan de oude Zuiderzeedijk. Een dorp met een omgeving die een enclave vormt te midden van de oprukkende stad, met aan zeezijde het groeiende IJburg en aan landzijde de bebouwing van Zeeburgereiland en, spoedig, de Sluisbuurt. Die enclave wordt juist steeds meer de moeite van beschermen waard.

Natuurlijk zijn wij ons ervan bewust dat wij door sommigen als NIMBY-bezwaarmakers zullen worden gezien. En dat terwijl een groot deel van het dorp zich probeert voor te bereiden op de hoog- en laagbouw van Yburg fase 2 in onze 'Front Yard', en daarmee het verlies van markante uitzichten als die op het Muiderslot en de horizonten achter Vuurtoreneiland en Pampus.

Mede daarom strijden wij voor behoud van de huidige lintstructuur van Durgerdam. Niet alleen voor onszelf, maar ook maar ook voor al die bezoekers die elke dag verrast zijn dat dit nog bestaat op steenworp van Amsterdam.

Namens een groot aantal Durgerdammers en iedereen die het groen en de kleinschaligheid van deze omgeving waardeert verzoeken wij de gemeente en de provincie dan ook:

1. de ontwikkeling rond het boerenerf en de voorgenomen besluitvorming daarover te betrekken in het participatieproces rond de dijkverzwaring en ruimtelijke vormgeving van Durgerdam,

2. de besluitvorming rond het boerenerf en de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling daartoe op te schorten,

3. alternatieven in kaart te brengen voor de plannen die de boer met het erf heeft, en deze aan het dorp voor te leggen,

4. te onderzoeken hoe – met het vertrek van de boer – het open landschap achter Durgerdam kan worden behouden en beheerd,

5. op grond van de ***Wet openbaarheid van bestuur (Wob)*** inzage te verschaffen in alle (ook financiële) documenten die betrekking hebben op de (her)ontwikkeling van het boerenerf aan de Durgerdammerdijk 138, en op de verplaatsing van dat boerenerf naar de de Liergouw.

6. Eveneens op grond van de **Wob**, inzage te geven in de wijze waarop in Durgerdam is omgegaan met het beleidsinstrument 'Ruimte voor Ruimte' en de afwegingen die daarbij gemaakt zijn, dit mede in het licht van de eerdere evaluaties van de regeling.

Hoogachtend,